

22. november 2016

Axelborg, Axeltorv 3
1609 København V

T +45 3339 4000 E info@lf.dk
F +45 3339 4141 W www.lf.dk

Udvikling: Nu køber mænd og kvinder økologisk lige ofte

Landbrug & Fødevarer har siden 2013 undersøgt danskernes holdning til og forbrug af økologiske fødevarer. Den nyeste undersøgelse viser, at stadig flere danskere køber økologiske fødevarer, og de køber dem oftere, end de gjorde tidligere. Samtidig køber kvinder og mænd nu økologisk lige ofte.

Highlights:

- 93 pct. køber af og til økologiske fødevarer, hvoraf 40 pct. svarer, at de ofte eller altid køber økologisk. For danskere i Region Hovedstaden er det 51 pct., der ofte eller altid køber økologiske fødevarer.
- Tidligere købte kvinder oftere økologiske fødevarer end mænd, men nu køber mænd og kvinder lige ofte økologi.
- Grøntsager, æg og mejeriprodukter er de fødevarer, som flest forbrugere typisk køber økologisk. De ældre køber typisk frugt og grønt økologisk, mens de yngre hyppigere køber æg og kolonialvarer økologisk.
- Som tidligere år er 'at undgå sprøjterester', 'det skåner miljø og drikkevand' og 'det bidrager til øget dyrevelfærd' de årsager, som typisk nævnes for at købe økologiske fødevarer.
- Pris er som tidligere år en vigtig faktor, hvis forbrugerne skulle købe mere økologi. Men også tilgængelighed og variation i sortiment spiller en rolle.

Danskerne køber stadig mere økologi – og flere køber det oftere

En ny rapport fra Danmarks Statistik udgivet april 2016 viser, at salget af økologiske føde- og drikkevarer i supermarkeder og varehuse mv. i 2015 udgjorde 7,0 mia. kr., hvilket er 12 pct. mere end året før.¹ Rapporten fortæller samtidig, at salgsværdien af økologiske fødevarer estimeres til 8,4 pct. af det samlede salg af fødevarer i supermarkeder og varehuse i 2015 mod 7,6 pct. året før.

Flere og flere køber økologi oftere end de gjorde tidligere

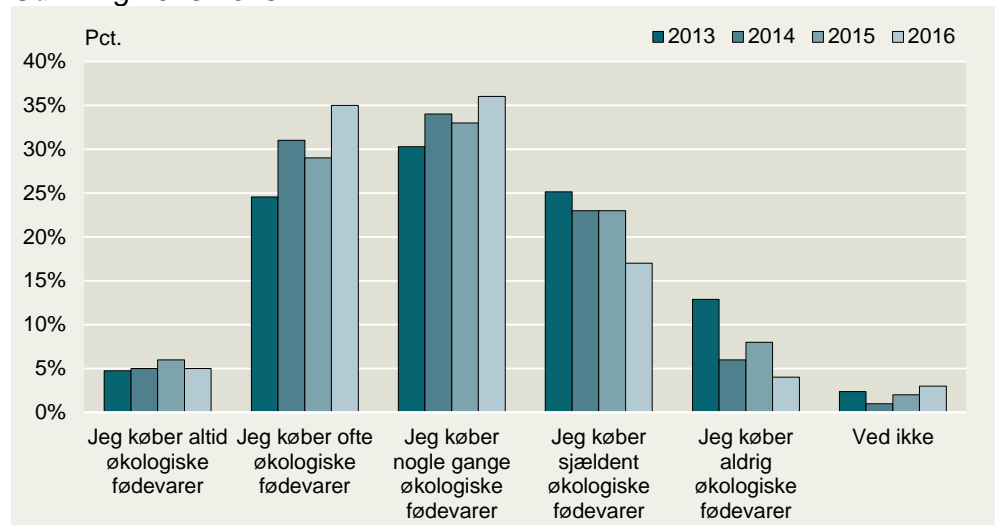
I de fire år Landbrug & Fødevarer har undersøgt danskernes forbrug af økologiske fødevarer, har der alle år været et fald i andelen af adspurgte danskere, der svarer, at de aldrig køber økologi. I undersøgelsen fra 2013 var der således 10,5 pct. af forbrugerne, som svarede, at de aldrig købte økologiske fødevarer, mens den andel i 2016 er faldet til blot 4 pct.

Hvor skal denne stigning i forbruget af økologi så findes? Landbrug & Fødevarers nye undersøgelse peger på, at andelen af danskere, der altid køber økologiske fødevarer er den samme i 2016 som i 2013. Det er til gengæld især andelen af danskere, som svarer, at de 'ofte' eller 'nogen

¹ Rapport fra Danmarks Statistik: <http://www.dst.dk/da/Statistik/NytHtml?cid=21566>

gange' køber økologiske fødevarer, som er steget siden 2013. For de, der svarer, at de ofte køber økologiske fødevarer er andelen steget fra 25 pct. i 2013 til 35 pct. i 2016. For de, der svarer at de 'nogle gange' køber økologiske fødevarer, er andelen steget fra 30 til 36 pct.

**Figur 1: Hvor ofte køber du økologiske fødevarer?
Udvikling 2013-2015**

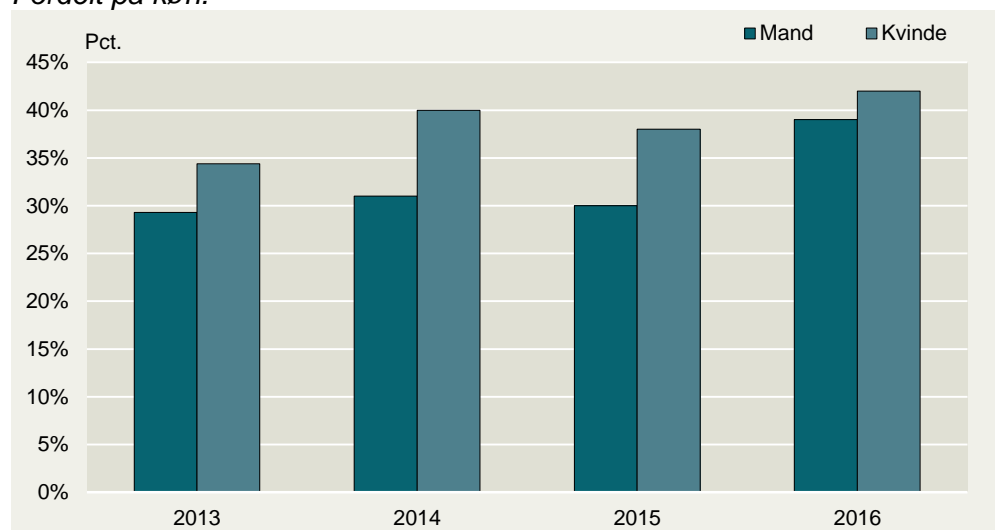

Kilde: Landbrug & Fødevarer på baggrund af tal fra Norstat maj 2016 (Base 1028), Norstat 2015 (Base 1001), Norstat 2014 Base (1045) samt Userneeds 2013 (Base 1005).

I 2016 køber mænd og kvinder lige ofte økologi

I de tidligere års undersøgelser har det været et tilbagevendende fund, at kvinder i højere grad og oftere end mænd købte økologiske fødevarer. Denne forskel er imidlertid blevet udvisket i den nyeste undersøgelse. Ser man eksempelvis på andelen af mænd og kvinder, der ofte eller altid køber økologiske fødevarer, var der i 2013 5 pct.-point flere kvinder end mænd blandt denne gruppe. En forskel der blev udvidet til henholdsvis 9 og 8 pct.-point i 2014 og 2015. I 2016 viser undersøgelsen imidlertid, at 39 pct. af mændene, og 42 pct. af kvinderne ofte eller altid køber økologiske fødevarer. Forskellen mellem kønnene er her således faldet til 3 pct.-point og er ikke længere statistisk signifikant.

**Figur 2: Andel, som ofte eller altid køber økologiske fødevarer
Fordelt på køn.**

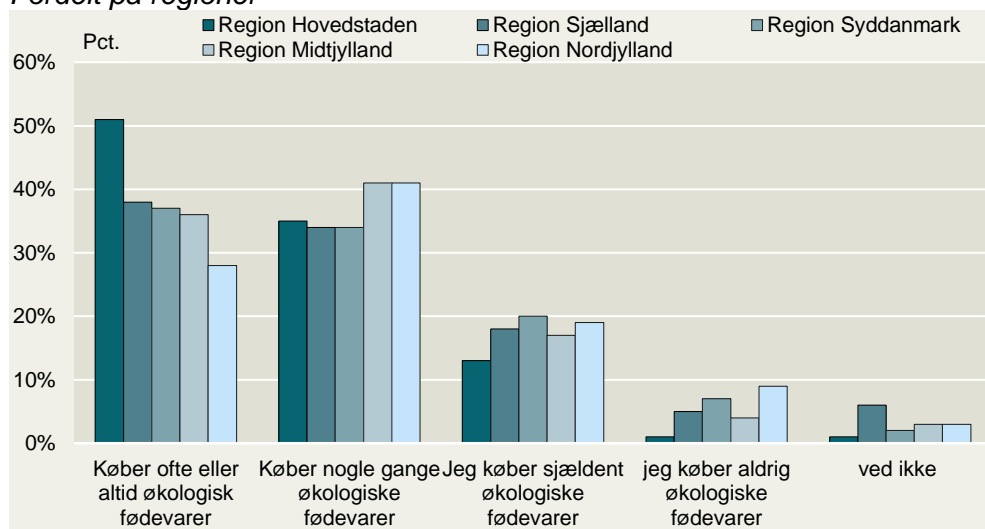
Kilde: Landbrug & Fødevarer på baggrund af tal fra Norstat maj 2016. Base mænd (517), kvinder (511).

Hovedstaden køber forstsat oftere økologiske fødevarer

En anden forskel imellem forskellige befolkningsgruppers forbrug af økologiske fødevarer er imidlertid stadig til stede i 2016-undersøgelsen. Det drejer sig om forskellen mellem regionerne, hvor der fortsat er højere andel blandt indbyggerne i Region Hovedstaden, som ofte eller altid køber økologiske fødevarer sammenlignet med indbyggere i andre regioner.

Konkret køber halvdelen af forbrugerne fra Region Hovedstaden ofte eller altid økologiske fødevarer, mens det samme kun er gældende for 28 pct. i Region Nordjylland, og mellem 36 og 38 pct. i de andre regioner. Omvendt er andelen, som 'nogle gange' køber økologiske fødevarer i Region Nordjylland og Region Midtjylland højere end i de andre regioner. På tværs af regionerne er det få, der svarer at de aldrig køber økologi, og størstedelen svarer i stedet 'altid', 'ofte' eller 'nogle gange'. Forskellen mellem regionerne ser således ud til at handle mere om hvor ofte, end om man overhovedet, køber økologiske fødevarer.

Figur 3: Hvor ofte køber du økologiske fødevarer?
Fordelt på regioner

Kilde: Landbrug & Fødevarer på baggrund af tal fra Norstat maj 2016. Base Region Hovedstaden (330), Region Sjælland (146), Region Syddanmark (215), Region Midtjylland (232) og Region Nordjylland (105).

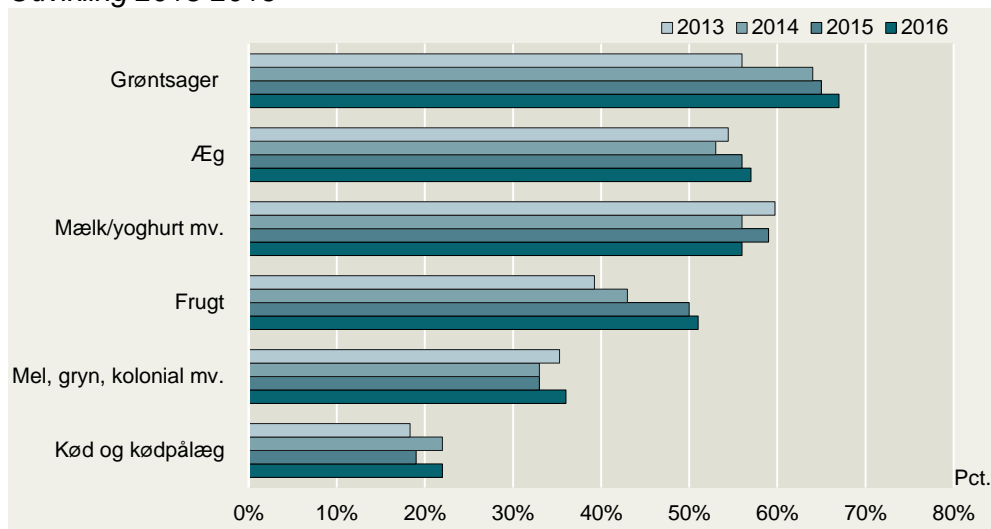
Grøntsager, æg og mejeriprodukter er de mest populære økologiske fødevarer

Vi køber især økologiske grøntsager, æg og mejeriprodukter

Det er ligeledes interessant at se nærmere på hvilke typer af fødevarer, danskerne typisk køber økologisk. Som det fremgår af figur 4 nedenfor, er de 5 fødevarekategorier, som flest danskere typisk vælger økologisk indenfor, de samme i 2016 som i de foregående år: grøntsager, æg, mejeriprodukter, frugt og kolonialvarer. Konkret svarer 67 pct. af de, som køber økologiske fødevarer, at de typisk køber grøntsager, 57 pct. æg, 56 pct. mejeriprodukter, 51 pct. frugt og 36 pct. kolonialvarer økologisk.

Ser man på udviklingen siden 2013, er det især andelen, der typisk køber enten økologiske grøntsager eller økologisk frugt, som er steget, mens de for de andre kategorier har været relativt stabile. Andelen af de respondenter, der typisk køber økologiske grøntsager er således steget med 11 pct.-point siden 2013, mens den for frugt er steget med 12 pct.-point. Længere nede på listen, over hvilke fødevarer danskerne typisk køber økologisk, finder vi blandt andet smør, fjerkræ og kød, som lidt flere end hver femte køber økologisk.

Figur 4: Hvilke fødevarer vælger du typisk at købe økologisk?
Udvikling 2013-2016

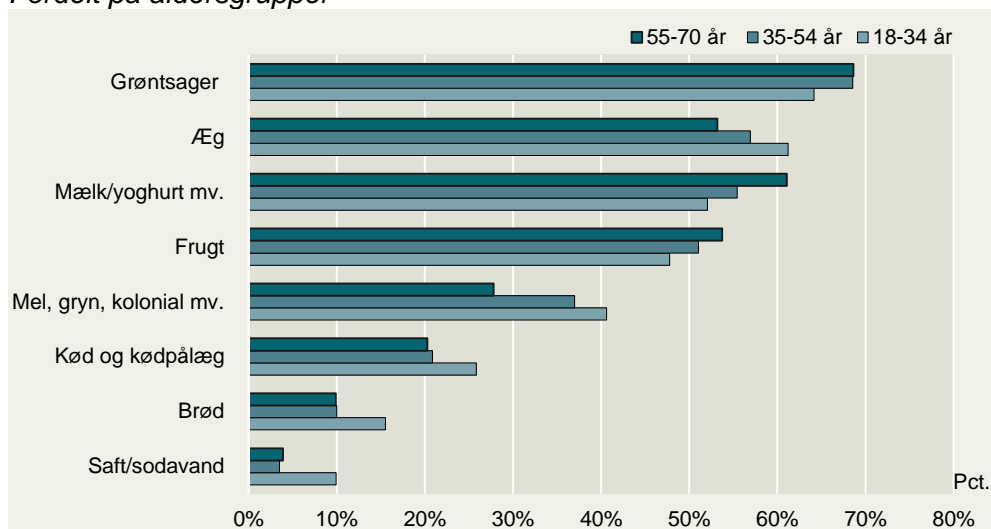

Kilde: Landbrug & Fødevarer på baggrund af tal fra Norstat maj 2016 (Base 958), Norstat 2015 (Base 907), Norstat 2014 (Base 968) samt Userneeds 2013 (Base 884). Udvalgte kategorier.

De yngste køber oftere æg, kolonialvarer og kød økologisk

Der er forskel på hvilke typer af økologiske varer, som forskellige aldersgrupper typisk køber. Som det fremgår af figur 5 nedenfor, køber de ældre aldersgrupper hyppigere grøntsager og frugt økologisk, mens de yngre respondenter hyppigere køber æg, kolonialvarer og kød økologisk. Eksempelvis køber 69 pct. af forbrugerne over 35 år typisk grøntsager økologisk, mens det samme er gældende for 64 pct. af de 18-34 årige. Omvendt køber 61 pct. af de 18-34 årige mod 53 pct. af de 55-70 årige typisk økologiske æg, mens 41 pct. af de 18-34 årige mod 28 pct. af de 55-70 årige typisk køber økologiske kolonialvarer. Til sidst er det interessant, at flere af de yngste end blandt de resterende forbrugere i undersøgelsen køber økologisk brød, ligesom 10 pct. af de 18-34 årige køber økologisk saft/sodavand, hvilket kun er gældende for 3-4 pct. i de to andre aldersgrupper.

Figur 5: Hvilke fødevarer vælger du typisk at købe økologisk?
Fordelt på aldersgrupper

Kilde: Landbrug & Fødevarer på baggrund af tal fra Norstat maj 2016. Base 18-34 år (299), 35-54 år (389), 55-70 år (269).

Danskerne køber økologisk af hensyn til sprøjterester, miljø og dyr...

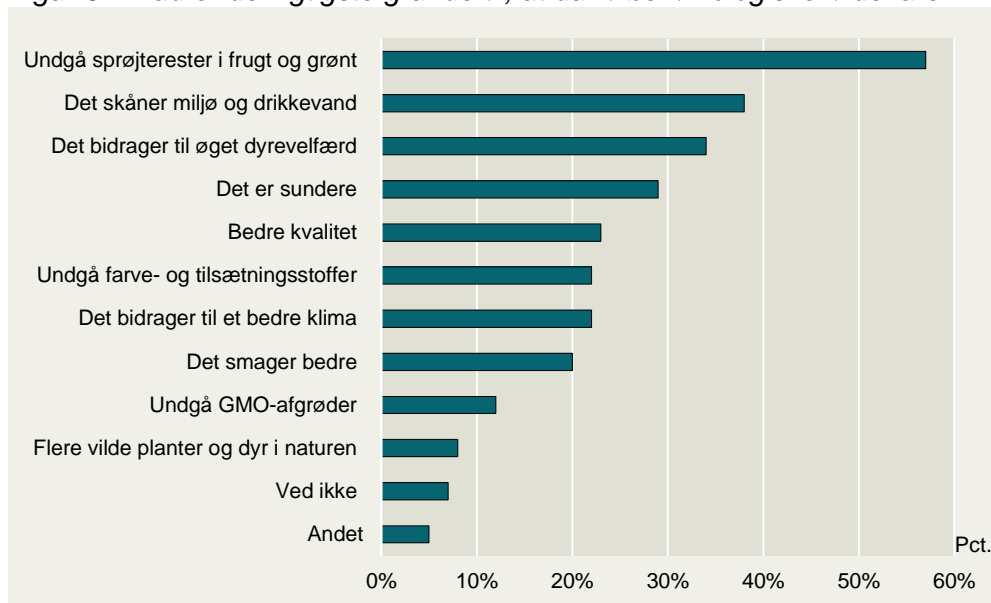
Danskerne køber økologisk af mange forskellige årsager

I undersøgelsen har Landbrug & Fødevarer også spurgt de danskere, som køber økologiske fødevarer, hvad de vigtigste grunde til deres økologiske valg er. Som figur 6 nedenfor viser, nævner danskerne en række forskellige årsager til at købe økologiske fødevarer. Den absolut hyppigst nævnte grund er dog: 'at undgå sprøjterester i frugt og grønt', der nævnes af 57 pct. af de respondenter, som køber økologiske fødevarer. Set i forhold til den store andel, som køber netop frugt og grønt økologisk er dette ikke overraskende. Den næst hyppigste grund til at købe økologiske fødevarer er 'at skåne miljø og drikkevand', efterfulgt af hensynet til dyrevelfærd.

... men også sundhed og kvalitet

I toppen er listen finder vi imidlertid også mindre idealistiske årsager til at købe økologiske fødevarer. Således svarer 29 pct. af forbrugerne, at de køber økologiske fødevarer, fordi 'det er sundere', og 23 pct. fordi de er 'af bedre kvalitet'. Blandt de oplyste årsager til at købe økologiske fødevarer, som færrest af forbrugerne nævner, er 'for at undgå GMO-afgrøder og for at bidrage til flere vilde dyr og planter i naturen'. Samlet set tegner undersøgelsen således et billede af, at danskerne køber økologiske fødevarer af flere forskellige årsager - både idealistiske hensyn til miljø, klima og drikkevand og hensyn til kvalitet, egen sundhed og smag er vigtige.

Figur 6: Hvad er de vigtigste grunde til, at du køber økologiske fødevarer?

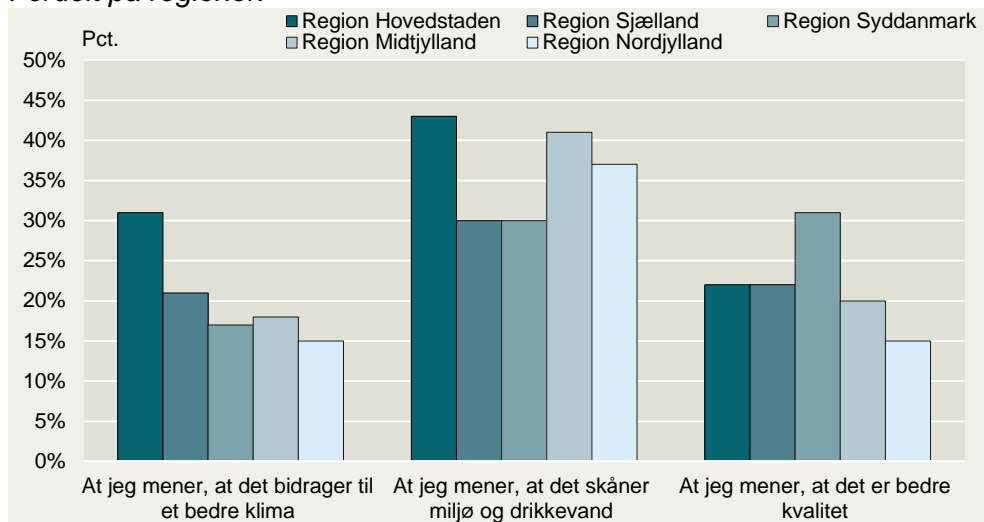

Kilde: Landbrug & Fødevarer på baggrund af tal fra Norstat maj 2016 base (958).

Hovedstaden køber økologisk af hensyn til klimaet, Syddanmark køber økologisk af hensyn til kvalitet

Der er overordnet set relativt stor enighed blandt indbyggerne i de danske regioner om årsagerne til at købe økologiske fødevarer, men i forhold til enkelte årsager er der interessante forskelle. Andelen af respondenter, som køber økologisk af klimahensyn, er eksempelvis større i Region Hovedstaden end i de andre regioner. Omvendt er andelen, som køber økologisk af hensyn til kvalitet højere i Region Syddanmark end i de andre regioner. Til sidst er der ligeledes forskelle på tværs af regionerne på hvor mange, der køber økologisk for at skåne miljø og drikkevand. Her er andelen størst i Region Hovedstaden, Region Midtjylland og Region Nordjylland og lavest i Region Syddanmark og Sjælland.

Figur 7: Hvad er de vigtigste grunde til, at du køber økologiske fødevarer? Fordelt på regioner.

Kilde: Landbrug & Fødevarer på baggrund af tal fra Norstat maj 2016. Base Region Hovedstaden (321), Region Sjælland (141), Region Syddanmark (196), Region Midtjylland (218) og Region Nordjylland (92).

Prisen har stadig stor betydning, men tilgængelighed og variation i sortimentet spiller også en rolle

Når man spørger danskerne, hvad der skal til for, at de vil købe flere økologiske fødevarer, svarer næsten tre ud af fire, at de økologiske fødevarer skulle være billigere. Prisen er imidlertid ikke det eneste, som spiller en rolle. Også tilgængelighed særligt af lokale varer og variation i udbuddet har betydning. Konkret svarer 24 pct., at de ville købe flere økologiske fødevarer, hvis der var bedre tilgængelighed af økologiske varer, og 22 pct. svarer, at de ville købe mere økologi, hvis der var større variation i det økologiske sortiment.

Igen i år svarer 73 pct., at de ville købe flere økologiske fødevarer, hvis de var billigere

Figur 8: Hvad skal der til, for at du vil købe flere økologiske fødevarer?

Kilde: Landbrug & Fødevarer på baggrund af tal fra Norstat maj 2016. Base (903).

Endvidere nævner en mindre del af forbrugerne i undersøgelsen, at de ville købe flere økologiske fødevarer, hvis de var friskere, lettere at tage med, eller hvis de havde mere viden om forskellen mellem økologisk og konventionel produktion. Hver tiende af forbrugerne i undersøgelsen angiver, at de ville købe flere økologiske fødevarer, hvis de fik mere viden om forskellen på økologisk og konventionel produktion. Dette er den samme fordeling, som undersøgelseerne har vist de andre år.

I undersøgelsen er de respondenter, som ikke køber økologiske fødevarer ligeledes blevet spurgt ind til, hvorfor de ikke gør dette. Her svarer størstedelen, at årsagen er, at 'de er for dyre'. Der er også en stor gruppe af forbrugerne, som ikke køber økologiske fødevarer, fordi de mener, at 'konventionelle fødevarer smager lige så godt eller bedre', eller forklarer fravalget med, at de ikke stoler på, at varerne faktisk er økologisk produceret. Da dette spørgsmål alene er stillet til de, der ikke køber økologiske fødevarer, og antallet af respondenter derfor er lavt, er disse tal imidlertid behæftet med en væsentlig usikkerhed.

Konklusion

Samlet set viser undersøgelsen således et billede af, at forbrugerne stadig oftere køber økologiske fødevarer. Hvor det sidste år var 36 pct., der ofte eller altid køber økologi, er det nu 40 pct. En udvikling, der siden sidste undersøgelse særligt har været båret frem af, at flere mænd end tidligere nu køber økologi, mens indbyggerne i Region Hovedstaden fortsat køber økologi lidt oftere end resten af landet. I den nyeste undersøgelse ses, at frugt og grønt, æg og mejeriprodukter er forsat de typer fødevarer, som flest forbrugere typisk køber økologisk.

Flere undersøgelser peger på, at forbrugerne i stigende grad tænker over produktionsforhold og ønsker at signalere ansvarlighed, respekt og omtanke for mennesker, dyr og natur gennem forbruget. Især blandt trendsættere ses en større bevidsthed om de forhold, hvorunder maden er produceret – og bekymringer om aspekter som unfair produktionsvilkår, uhensigtsmæssig miljøpåvirkning og manglende dyrevelfærd er samtidig noget, der fylder mere og mere i mediebildet. En anden vigtig tendens omkring fremtidens fødevarerforbrug er ønsket om fødevarer af høj kvalitet og en stigende interesse for 'den ægte vare', hvilket vil manifestere sig som en søgen efter produkter, der er mindre forarbejdede og dermed tættere på deres naturlige oprindelse. Disse tendenser kan være med til at forklare økologiens popularitet, da det netop sammenkæder både 'ren mad' og 'god for natur og dyr'. Blandt de hyppigste årsager til at købe økologi er som øvrige år at undgå sprøjte-rester, skåne miljø og drikkevand samt bidrage til bedre dyrevelfærd. Motiver, der således dækker over både idealistiske hensyn til miljø, klima og dyr og mere individuelle hensyn til kvalitet, egen sundhed og smag.

Trods den positive holdning til økologi, kan der for nogle forbrugergrupper være langt fra idealer til virkelighedens realiteter. Den typisk højere pris på økologiske varer har en betydning, idet man her godt kan ønske sig mere økologi i indkøbskurven, men samtidig opleve, at det er uden for ens økonomiske råderum. Knap tre ud af fire blandt de, der køber økologi, men ikke gør det altid, svarer at de ville købe flere økologiske varer, hvis de blev billigere. Blandt de, der aldrig køber økologi, begrundes størstedelen det med, at økologiske varer er for dyre. Pris spiller derfor stadig en rolle for nogle forbrugergrupper.

Om undersøgelsen

Landbrug & Fødevarer har siden 2013 hvert år gennemført en repræsentativ undersøgelse af forbrugeres holdning til og brug af økologiske fødevarer. Den seneste undersøgelse er gennemført i maj 2016 af Norstat for Landbrug & Fødevarer blandt 1028 deltagere (517 mænd og 511 kvinder) repræsentativt udvalgt for den danske befolkning i alderen 18-70 år.

Landbrug & Fødevarer

Axeltorv 3 T +45 3339 4000 E info@lf.dk
1609 København V F +45 3339 4141 W www.lf.dk

Yderligere kontakt

Nina Preus 3339 4674 npre@lf.dk
Rasmus Vesterlund 3339 4015 rve@lf.dk